

REFERAT Udvalg for Regional Udvikling og Innovation 2022-2025 d. 08-09-2025

Mødedato Mandag d. 08. september 2025 kl. 13:00

Mødested Mødelokale B, Regionshuset

Indholdsfortegnelse

Deltagere.....	3
Orientering: Besvarelse af spørgsmål vedr. samkørsel.....	4
Godkendelse af NT's budgetforslag 2026.....	5
Orientering: Implementering af Fremtidens Kollektive Trafik fase 3.....	7
Godkendelse: Høring af NT's Mobilitetsplan 2025-2028.....	9
Orientering om drift på Thybanen.....	10
Godkendelse: høringssvar vedr. ansøgning om oprettelse af IB-udbud.....	11
Orientering: Nordjysk Uddannelsesindblik 2025.....	14
Beslutning - Regionsrådets opgaver og overordnet proces frem mod EPX.....	16
Godkendelse: Kontingent, BRN og NDEU, efter sundhedsreformen.....	18
Godkendelse: Strategisk erhvervssamarbejde.....	20
Orientering: Life Science City Aalborg.....	21
Orientering.....	23
Eventuelt.....	24
B-punkt: Orientering: Søgning og optag på de videregående uddannelser i Nordjylland.....	25
B-punkt: Orientering: Emner til kommende møder i Udvalg for Regional Udvikling (fast punkt).....	27
Underskrift af mødeprotokol.....	28

Punkt 1: Deltagere

1-33-76-696-24

Sagsfremstilling

Udvalgsmedlemmer

Peder Key Kristiansen (formand)

Per Bisgaard (næstformand)

Kim Edberg

Tage Leegaard

Jens-Henrik Kirk

Gitte Bundgaard

Jørgen Rørbæk Henriksen

Per Kjeldsen

Erik Holm

Administrative deltagere

Regionaludviklingsdirektør Martin Rune Hoxer

Vicekontorchef Morten Lemvig

Kontorchef Charlotte Ingeborg Bisbjerg Nielsen

Chefkonsulent Mette Ankjær Jensen (udvalgssekretær)

Afbud

Per Kjeldsen

Ad hoc

Nabogo v/direktør og medstifter Kasper Dam Mikkelsen

Mobilitetskonsulent Malene Kofod Nielsen, Regional Udvikling

NT v/ Ole Schleemann, direktør for Kunder & Drift

Konsulent Christian Twitchett, Regional Udvikling

Chefkonsulent Louise Wagner, Regional Udvikling

Konsulent Camilla Hansen, Regional Udvikling

Projektleder Gorm Simonsen, Regional Udvikling

Punkt 2: Orientering: Besvarelse af spørgsmål vedr. samkørsel

1-30-75-24-24

Resumé

Efter ønske fra udvalget deltager nabogo v/ direktør og medstifter Kasper Dam Mikkelsen på mødet, hvor han orienterer om samkørselstilbuddet og svarer på spørgsmål.

Udvalget anmodes om at tage orienteringen til efterretning.

Mobilitetskonsulent Malene Kofod Nielsen deltager ligeledes i mødet.

Sagsfremstilling

På møde i Udvalg for Regional Udvikling og Innovation d. 2. juni 2025 blev der behandlet et punkt vedrørende samkørsel i Nordjylland. I den forbindelse blev det besluttet at invitere nabogo, som driver samkørselstilbuddet i Nordjylland i samarbejde med NT. Formålet er at give udvalget et bedre indblik i hvordan tilbuddet fungerer og få mulighed for at få svar på spørgsmål hertil.

Kasper Dam Mikkelsen, der er partnerskabsdirektør og medstifter, vil deltage på mødet. Han er desuden med i styregruppen for det nordjyske samkørselsprojekt og har derfor en god viden om den nordjyske samkørsel.

På mødet vil Kasper Dam Mikkelsen give en kort introduktion til deres tjeneste og sammenhængen til den kollektive trafik samt nogle af de nyeste data. Herefter står han til rådighed for de spørgsmål, som udvalget har.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalg for Regional Udvikling og Innovation:

1. Tager orienteringen til efterretning

Beslutning

Udvalg for Regional Udvikling og Innovation tog orienteringen til efterretning.

Per Kjeldsen deltog ikke under sagens behandling.

Punkt 3: Godkendelse af NT's budgetforslag 2026

1-19-75-4-25

Resumé

NT har fremsendt budgetforslag for 2026, som danner grundlag for budgettet for Regional Udvikling. Budgettet anbefales godkendt med en reduktion fra 169,8 mio. kr. til 154,9 mio.kr. på togdriften, mens busdriften kan godkendes som den er foreslået.

I hørings svar til NT foreslås det, at udgiften til togdrift reduceres til 154,9 mio. kr. De 5,2 mio. kr. er det som en feriekøreplan for togene forventes at betyde økonomisk, mens de resterende 9,7 mio. kr. omfatter bortfald af midlertidige indtægter hos Nordjyske Jernbaner (NJ). Det foreslås, at anmode NJ om at afholde de 9,7 mio. kr. i 2026 og i de kommende tre år gradvist at indfase en ekstra togudgift i Regionens budget til dækning af størstedelen af dette bortfald af indtægter.

Mobilitetskonsulent Malene Kofod Nielsen deltager i punktet på udvalgs mødet.

Sagsfremstilling

Region Nordjylland har 1. juli 2025 modtaget Nordjyllands Trafikselskabs budgetforslag for 2026 i høring. Forslaget er enslydende med det forslag, som NT fremlagde for Udvalg for Regional Udvikling og Innovation samt Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig udvikling d. 18. juni 2025. NT's forslag til bus- og togudgifter danner grundlag for budgettet for Regional Udvikling.

På togområdet kommer budgetforslaget i forlængelse af en længere proces i et samarbejde mellem NT, Nordjyske Jernbaner og Region Nordjylland med det mål at finde løsninger og muligheder til at få økonomi og udvidelse af togdriften til Skørping og Hobro til at hænge sammen.

Budgetforslaget er efter aftale med Region Nordjylland fremlagt med et budget for fuld togdrift, eftersom en beslutning om fremtidigt serviceniveau for togdriften først blev vedtaget i Regionsrådet d. 23/6-2025. Derfor foreslås det, at NT i hørings svaret bedes om at inkludere den besparelse på 5,4 mio. kr. som forventes opnået ved at indføre en feriekøreplan.

Nordjyske Jernbaner har gennem nogle år haft midlertidige indtægter, som bortfalder i 2026. Det omfatter dels et ekstra tilskud fra staten til efterslæb på vedligehold af infrastruktur på 4,7 mio. kr. som Region Nordjylland har sendt videre til Nordjyske Jernbaner, dels en indtægt på 5 mio. kr. fra udleje af tre tog til Lokaltog frem til der skulle ske en udvidelse af den regionale togdrift til Hobro. Det samlede beløb på 9,7 mio. kr. er indeholdt i budgetforslaget.

Da der udover udvidelse af togdriften er pålagt en ekstra udgift til CO2 afgift på 7,2 mio. kr. i 2026 foreslås det at bede Nordjyske Jernbaner om selv at afholde denne udgift i 2026 og at der i årene 2027-2029 sker en gradvis forhøjelse af budgettet til togdrift med henblik på at afholde størstedelen af denne mindre indtægt hos Nordjyske Jernbane.

Der er ingen kommentarer til budgetforslaget til busdrift.

Økonomi

Med de angivne kommentarer vil der til Regionens budget være følgende budgetlinjer:

Busdrift: -189,7 mio.kr.

Togdrift: -154,9 mio. kr.

Efterregulering: -10,7 mio. kr.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalg for Regional Udvikling og Innovation indstiller, at Forretningsudvalget og Regionsrådet

1. Godkender NT's budgetforslag 2026 med de anførte ændringer og det medfølgende hørings svar

Beslutning

Udvalg for Regional Udvikling og Innovation godkendte indstillingen.

Per Kjeldsen deltog ikke under sagens behandling.

Bilag

NT Budgetforslag 2026 i høring

Høringssvar til NT på budgetforslag 2026

Punkt 4: Orientering: Implementering af Fremtidens Kollektive Trafik fase 3

1-30-75-3-25

Resumé

Implementeringen af Fremtidens Kollektive Trafik (FKT) er nu kommet til tredje og sidste fase. Her vil de berørte ruter være 61, 951X, 957X, 52, 57, 111, hvor nogle opgraderes til timesdrift og andre reduceres.

På mødet deltager NT v. Ole Schleemann, direktør for Kunder & Drift, på udvalgsrådet, hvor han vil præsentere planen for de forstående ændringer, samt kommunikationsstrategien i forbindelse med implementeringen.

Administrationen indstiller, at udvalget tager NT's orientering til efterretning.

Fra administrationen deltager Christian Twitchett under punktet.

Sagsfremstilling

Sidst i september sender NT køreplansændringer, med driftsstart august 2026, i høring. Her iblandt er også ændringerne der bliver lavet i forbindelse med FKT fase 3.

Implementeringen af fase 3 omfatter:

- Rute 61: Aalborg – Aalestrup
- Rute 951X: Aalborg – Aars – Farsø
- Rute 957X: Hobro – Aars – Løgstør
- Rute 52: Aalborg – Aars – Aalestrup
- Rute 57: Hobro – Aars – Løgstør
- Rute 111: Aars – Løgstør – Fjerritslev

Der planlægges følgende ændringer i rutestrukturen og serviceniveauet, rute 61 fastholder nuværende serviceniveau, men vil fremadrettet betjene et nyt stoppested ved Haverslev Pendlerplads.

Rute 951X opgraderes med timesdrift alle ugens dage mellem Aalborg og Farsø, samt halvtimesdrift i myldretiden morgen og eftermiddag på hverdage. Derudover etableres opgraderede faciliteter på udvalgte stoppesteder.

Rute 57 konverteres til expresbus rute 957X med timesdrift alle dage mellem Hobro og Løgstør. Der vil dog fortsat være tre daglige afgang på den oprindelige rute 57 i myldretiden, mellem Løgstør og Aars, for at imødekomme behov blandt uddannelsessøgende.

Rute 52 reduceres i antal afgang til og fra Aalestrup, idet området fremadrettet betjenes mere effektivt gennem samspil med øvrige ruter.

Rute 111 overtager betjeningen mellem Løgstør og Fjerritslev fra rute 57. Der fastholdes de nuværende 11 hverdagsafgange i hver retning mellem Løgstør og Fjerritslev.

På udvalgsrådet deltager Ole Schleemann, direktør for Kunder & Drift i NT, hvor han vil præsentere implementeringsplanen og den tilhørende kommunikationsstrategi for FKT.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalget for Regional Udvikling og Innovation:

1) tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Udvalg for Regional Udvikling og Innovation tog orienteringen til efterretning.

Per Kjeldsen deltog ikke under sagens behandling.

Punkt 5: Godkendelse: Høring af NT's Mobilitetsplan 2025-2028

1-19-75-2-25

Resumé

NT har deres nye Mobilitetsplan 2025-2029 i høring hos ejerne. Mobilitetsplanen indeholder mange emner og tiltag for at fremme den kollektive trafik i Nordjylland, specielt med fokus på at binde regionen sammen og at skabe en bæredygtig økonomi for ejerne.

Administrationen har udarbejdet et udkast til høringssvar (bilag 1).

Det indstilles, at udvalget indstiller høringssvaret til godkendelse i Forretningsudvalget og Regionsrådet.

På udvalgsmødet vil NT v/ Ole Schleemann, direktør for Kunder & Drift, præsentere mobilitetsplanen og ideerne bag.

Fra administrationen deltager konsulent Christian Twitchett under punktet.

Sagsfremstilling

Hvert fjerde år skal NT, jf. Lov om Trafikselskaber, udarbejde en plan for udviklingen af den kollektive trafik, herunder fastlægge et strategisk hovednet.

Mobilitetsplanen fastlægger retningen for, hvordan, NT i Nordjylland, vil udvikle den kollektive mobilitet i samspil med trafikplanen for den statslige jernbane og i sammenhæng med kommunale og regionale mobilitetsplaner, samt anbefalinger fra Ekspertudvalg om kollektiv mobilitet i hele Danmark.

På mødet præsenterer NT mobilitetsplanen, der er en af flere handlingsplaner, som understøtter realiseringen af NT's overordnede strategi. Mobilitetsplanen fokuserer på, hvordan mobilitetsløsninger i form af knudepunkter, hovednettet og behovsstyret mobilitet kan løse de forskellige mobilitetsbehov i Nordjylland. Mobilitetsplanen emner har bl.a. fokus på et sammenhængende og grønnere Nordjylland, Kollektiv mobilitet for alle, Mere fleksibel mobilitet i landdistrikter og Bæredygtig mobilitet.

Administrationens udkast til høringssvar, høringsbrevet og "Mobilitetsplan 2025-2028 - Bedre muligheder for at rejse sammen" er vedlagt som hhv. bilag 1, 2 og 3.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalg for Regional Udvikling og Innovation indstiller, at Forretningsudvalget og Regionsrådet:

1. Godkender udkast til høringssvar

Beslutning

Udvalg for Regional Udvikling og Innovation godkendte indstillingen – dog sådan at det i høringssvaret præciseres, at mobilitetsplanen også har været præsenteret for Regionsrådet.

Per Kjeldsen deltog ikke under sagens behandling.

Bilag

Udkast til Høringssvar til NT's mobilitetsplan 2025-2028

Høring NT's Mobilitetsplan 2025-2028

Mobilitetsplan 2025-2028 Bedre muligheder for at rejse sammen

Punkt 6: Orientering om drift på Thybanen

1-30-75-2-25

Resumé

På baggrund af drøftelser omkring togdrift i Nordjylland, er der udarbejdet et notat med status og udvikling for Thybanen samt en opsamling på potentiale for at samtænke driften med Midtjyske Jernbaners drift.

Mobilitetskonsulent Malene Kofod Nielsen deltager i punktet på udvalgsrådet.

Orienteringen anbefales taget til efterretning

Sagsfremstilling

I forbindelse med drøftelserne omkring servicetilpasning af den togdrift, som Region Nordjylland er ansvarlig for, er der stillet spørgsmål til hvordan status er for jernbanen mellem Struer og Thisted. Thybanen drives af GoCollective med baggrund i en kontrakt med staten frem til 2028. Med det udgangspunkt er Region Nordjyllands muligheder for at påvirke driften færre end for de strækninger, hvor Nordjyske Jernbaner er driftsansvarlig.

Nordjyllands Trafikselskab (NT) har jævnligt kontakt til Thisted Kommune i forhold til den kollektive trafik, ligesom det fælles brand med knudepunktskiltning går igen ved trinbræt og stationer langs Thybanen. Frem mod GoCollectives kontraktudløb kan der sammen med Thisted Kommune drøftes ønsker til den fremtidige togdrift, som Region Nordjylland kan viderebringe til Transportministeriet i den dialog der er omkring togdrift i Nordjylland.

I vedlagte notat er en gennemgang af status og udvikling på Thybanen. Dog er omfanget af data meget mindre end det vi har til rådighed via vores mere direkte indflydelse i Nordjyske Jernbaner.

Det ses, at togene udenfor myldretid kun kører hver anden time, ligesom størstedelen af passagererne kun benytter toget internt i Thy, hvilket dog er samstemmende med pendlingsbehovet jf. Danmarks Statistik. Borgere i Thy bor og arbejder i højere grad end i resten af Nordjylland indenfor et afgrænset geografisk område.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalg for Regional Udvikling og Innovation:

1. Tager orienteringen til efterretning

Beslutning

Udvalg for Regional Udvikling og Innovation tog orienteringen til efterretning.

Erik Holm (SF) benyttede sig af sin initiativret til at få punktet dagsordenssat i Regionsrådet.

Per Kjeldsen deltog ikke under sagens behandling.

Bilag

Notat Thybanen

Punkt 7: Godkendelse: høringsvar vedr. ansøgning om oprettelse af IB-udbud

1-33-70-1307-24

Resumé

Regionsrådet har modtaget to ansøgninger om udbud af den engelsksprogede, gymnasiale uddannelse IB. Ansøgningerne kommer fra hhv. Thisted Gymnasium og Himmerlands Erhvervs- og Gymnasieuddannelser.

Grundet sin koordinerende rolle på ungdomsuddannelsesområdet skal Regionsrådet høres om nye uddannelsesudbud – særligt med henblik på den stedlige placering. Herefter sender skolerne den samlede ansøgning inkl. høringsvar til Børne- og Undervisningsministeriet.

Administrationen indstiller, at Udvalg for Regional Udvikling og Innovation indstiller til Forretningsudvalg og Regionsråd, at vedlagte udkast til høringsvar godkendes.

Chefkonsulent Louise Wagner Kristansen deltager under punktet.

Sagsfremstilling

Baggrund

IB er en 2-årig engelsksproget gymnasial uddannelse, som kan tages i over 100 lande. I Danmark er der i dag 13 offentlige IB-udbud og 3 private. Undervisningen på IB er blandt andet designet til at imødekomme behov hos elever, der flytter mellem lande, f.eks. i tilfælde hvor deres forældre arbejder internationalt. En IB er sidestillet med en dansk studentereksamen og er adgangsgivende til alle videregående uddannelser i Danmark. I Danmark er der mulighed for at tage en Pre-IB, inden selve IB-uddannelsen påbegyndes. Pre-IB er 1-årig og svarer til 1. g, hvor IB svarer til 2. g og 3. g.

I Region Nordjylland tilbydes det gymnasiale IB-program på én uddannelsesinstitution - Hasseri Gymnasium. Thisted Gymnasium og Himmerlands Erhvervs- og Gymnasieuddannelser ønsker dog også at udbyde uddannelsen (bilag 1 og 2)

Baggrund for udbudsrunde

Børne- og Undervisningsministeriet har igangsat en udbudsrunde med henblik på at etablere yderligere 3 offentlige udbud af IB i Danmark. De nye udbud skal gøre IB mere geografisk tilgængeligt for børn af udenlandsk arbejdskraft i Danmark.

Epinion har lavet en undersøgelse for Undervisningsministeriet, som opdaterer vidensgrundlaget ift. IB i Danmark (bilag 3). Undersøgelsen viser en stigning i efterspørgslen efter IB, og at denne udvikling primært drives af et stigende antal udenlandske børn. Nationalt er antallet af IB-elever steget fra 948 elever til 2.105 elever i perioden 2012-2023. Der er dog store regionale forskelle, og stigningen i IB-ansøgere ses især hos Region Hovedstaden, Region Syddanmark og Region Midtjylland. Epinions tal for Nordjylland viser, at antallet af IB-elever steget fra 93 til 110 elever i ovenstående periode. Dette er den mindste vækst i landet - også målt i procentvis stigning. Tilgangen til Hasseri Gymnasiums Pre-IB og IB har i årene 2015/2016 til 2024/2025 ligget relativt stabilt, det samme har frafaldet. Bilag 4.

Frem mod 2033 forventes efterspørgslen efter IB at stige med ca. 1.400 IB-elever på landsplan sammenlignet med i 2023. Epinion angiver, at stigningen i efterspørgslen drives af udenlandske IB-elever med forældre, der arbejder i Danmark, men der ses også en stigende andel af elever med indvandrerbaggrund. Stigningen forventes primært i andre dele af landet end Nordjylland. Institutionslederne fra eksisterende IB-udbud, som er interviewet i undersøgelsen, giver udtryk for, at de kan rumme 20-80 % flere IB-elever i fremtiden inden for deres nuværende fysiske- og økonomiske rammer.

Bilag 5 viser administrationens fremskrivning af det forventede antal unge med indvandrerbaggrund i Thisted, Vesthimmerland, Aalborg og Viborg kommuner.

Ansøgninger

Der er modtaget to nordjyske IB-ansøgninger. En fra Thisted Gymnasium og en fra Himmerlands Erhvervs- og Gymnasieuddannelser.

Thisted Gymnasium ønsker at etablere et IB-udbud, hvor der er særligt fokus på at kombinere de faglige aspekter af IB-uddannelsen med fokus på natur og ikke mindst surfing. Thisted Gymnasium ønsker at rekruttere fra eksempelvis Tyskland. Thisted Gymnasium søger om et IB-udbud som en del af skolens Strategi 2024, som indebærer at knytte skolen tættere på Thy-områdets stedbundne kvaliteter og udvikling.

Thisted Gymnasium har udarbejdet et gennearbejdet forslag til en undervisningsplan i samarbejde med partnere fra lokalområdet. Der er dog ikke medsendt interessetilkendegivelser fra lokale virksomheder, som oplever et konkret behov for uddannelsen. Thisted Gymnasium har medsendt to positive høringssvar fra omkringliggende udbydere af IB (Struer Gymnasium og Hasseris Gymnasium). Thisted Gymnasium har ikke været i dialog med Thy-Mors hf og VUC, som i en årrække har udbudt en HF- Cold Hawaii med surf og udemiljø som omdrejningspunkt, en linje som tiltrækker elever fra både lokalområde og resten af landet.

Himmerlands Erhvervs- og Gymnasieuddannelser (HEG) ønsker med IB-udbuddet at styrke skolens internationale strategi og skabe et internationalt uddannelsesmiljø for både danske og udenlandske elever. Det er håbet, at det internationale fokus vil smitte af på skolens øvrige uddannelsesmiljø. HEG ønsker også at understøtte rekruttering og fastholdelse af international arbejdskraft i Himmerland og Nordjylland.

HEG har medsendt støtteerklæringer fra Borgmesteren samt fra Erhvervskontoret i Vesthimmerlands Kommune. Der er endnu ikke udarbejdet en undervisningsplan eller medsendt interessetilkendegivelser fra lokale virksomheder, som oplever et konkret behov for uddannelsen. HEG har medsendt to høringssvar fra omkringliggende udbydere af IB. Viborg Katedralskole har ingen indvendinger, mens Hasseris Gymnasium angiver, at de finder et kommende udbud i Aars for tæt på det eksisterende udbud i Hasseris.

Administrationens vurdering

Undersøgelsen fra Epinion viser, at Region Nordjylland har den laveste udvikling i internationale IB-elever mellem 2017-2023. Fremskrivningen frem mod 2033, viser en forventet stigning i Nordjylland på 29 elever. Til sammenligning forventes stigningen i samme periode at være på 562 elever hos Region Midtjylland og 438 elever hos Region Hovedstaden. Administrationens fremskrivning af antallet i 15-19-årige indvandrere og efterkommere i Nordjylland - og i Vesthimmerlands og Thisted kommuner - viser en mindre tilbagegang. Det er derfor usikkert, hvorvidt der kan opretholdes bæredygtige elevgrundlag på et IB-udbud på Thisted Gymnasium og HEG.

Et IB-udbud i hhv. Thisted og Aars ville kunne bidrage til øget geografisk spredning, men IB-eleverne transporterer sig typisk langt, og administrationen vurderer, at flere IB-udbud i regionen på nuværende tidspunkt risikerer at gå ud over bæredygtigheden på de enkelte udbud, da der ikke vil være elever nok.

Det er ydermere usikkert, hvorvidt der er øget efterspørgsel efter flere IB-udbud fra virksomheder med udenlandsk arbejdskraft. Ingen af ansøgningerne er understøttet af interesseerklæringer fra lokale virksomheder, som rekrutterer internationalt.

Administrationen vurderer derfor, at der ikke er et bæredygtigt elevgrundlag for yderligere IB-udbud i Nordjylland. Hasseris Gymnasium eller IB-udbud i Midtjylland, vurderes at kunne rumme en eventuel øget efterspørgsel.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalg for Regional Udvikling og Innovation indstiller, at Forretningsudvalg og Regionsråd:

1. Godkender vedlagte udkast til høringssvar

Beslutning

Et flertal af Udvalg for Regional Udvikling og Innovation godkendte indstillingen.

Erik Holm (SF) kunne ikke gå ind for indstillingen, idet han mener, at ungdomsuddannelserne i Nordjylland i højere grad har brug for et internationalt tilsnit, end det er tilfældet i dag.

Per Kjeldsen deltog ikke under sagens behandling.

Bilag

Ansøgning fra Thisted Gymnasium

Ansøgning fra Himmerlands Erhvervs- og Gymnasieuddannelser

Undersøgelse fra Epinion omkring IB-udbud

Tilgang of afbrud_IB

Antal indvandrere og efterkommere 15-19 år

Udkast_RR høringssvar_Thisted Gymnasium

Udkast_RR høringssvar_HEG

Punkt 8: Orientering: Nordjysk Uddannelsesindblik 2025

1-35-70-1-25

Resumé

Nordjysk Uddannelsesindblik er blevet udarbejdet ca. hvert andet år siden 2013, og foreligger nu for 2025.

Analysen gør status for udviklingen på uddannelsesområdet i Nordjylland via 10 udvalgte indikatorer, og giver hermed mulighed for at der politisk kan gøres status. Som noget nyt sætter undersøgelsen fokus på afstanden mellem de unge og de gymnasiale og erhvervsfaglige uddannelser.

Analysen fremlægges til orientering for Udvalg for Regional Udvikling.

Konsulent Camilla Hansen, Regional Udvikling, deltager under punktet.

Sagsfremstilling

Nordjysk Uddannelsesindblik 2025 gør status på 10 udvalgte indikatorer indenfor Uddannelsesområdet. Indblikket viser resultater på kommunalt, regionalt og nationalt niveau, og har til hensigt at give et nuanceret indblik i udviklingen på uddannelsesområdet.

Hvordan klarer de nordjyske unge sig gennem uddannelsessystemet – fra grundskole til videregående uddannelse? Hvilke uddannelser vælger de, og kan de gennemføre de uddannelser, de har valgt? Er regionens udvikling homogen, eller kan vi se flere kommunale forskelle end tidligere? Hvordan klarer Nordjylland sig på udvalgte områder set i forhold til resten af landet? Og hvordan står det til med STEM-, velfærds- og sproguddannelser i Nordjylland? Det og meget mere forsøger indblikket at give et svar på. Der sættes fokus på de aktuelle uddannelsesresultater hele vejen fra grundskole til videregående uddannelse.

Analysen viser både, at Nordjylland er i front på en række områder, men også at der stadig er udfordringer, som bør adresseres. Herunder fremhæves centrale hovedpunkterne fra analysen:

- Uddannelsesniveaut i Nordjylland er steget de sidste 10 år. Flere unge gennemfører en ungdomsuddannelse (79%), og flere i arbejdsstyrken har en erhvervskompetencegivende uddannelse (76 %).
- Nordjylland er fortsat den region, hvor flest unge søger en erhvervsuddannelse (24 %) efter 9. eller 10. klasse, og hvor flest studenter påbegynder en erhvervsuddannelse.
- Nordjyske unge har ikke fået længere transport til en relevant ungdomsuddannelse gennem de sidste 10 år.
- Nordjyske unge har i gennemsnit landets laveste fravær på tværs af gymnasier (9,4 %) og erhvervsuddannelser (8,3 %).
- Nordjylland er fortsat den region, hvor den største andel studenter vælger en længere videregående STEM-uddannelse (33% af den samlede tilgang til videregående uddannelser).
- I Nordjylland er der en særlig stærk overgang fra HTX til videregående STEM-uddannelser (94 %).
- Der er flere drenge (17%) end piger (12%) som, syv år efter 9. klasse, hverken er i gang med eller har gennemført en anden uddannelse.
- Der er stigende tendens til at unge tager mere end ét sabbatår efter deres gymnasiale uddannelse, dette sker både i Nordjylland og på landsplan. Af de unge nordjyder der i 2021 færdiggjorde deres gymnasiale ungdomsuddannelse, var kun 30% i gang med en videregående uddannelse 2 år efter.
- I Nordjylland falder de unge i højere grad fra til FGU istedet for ingenting.

Hovedkonklusionerne fra Nordjysk Uddannelsesindblik inddrages i det videre i arbejdet med udarbejdelsen af en ny nordjysk Uddannelsesplan i 2026. Resultaterne fra Indblikket skal, sammen med EPX-reformen, danne et fundamentet for de kommende drøftelser om uddannelseslandskabet i Nordjylland.

Resultater fra Indblikket vil på mødet blive fremlagt gennem et kort mundtligt oplæg, og der vil derefter være mulighed for at diskutere resultaterne.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalg for Regional Udvikling og Innovation:

1. Tager Nordjysk Uddannelsesindblik 2025 til efterretning

Beslutning

Udvalg for Regional Udvikling og Innovation tog orienteringen til efterretning.

Per Kjeldsen deltog ikke under sagens behandling.

Bilag

Nordjysk Uddannelsesindblik 2025_ver06

Punkt 9: Beslutning - Regionsrådets opgaver og overordnet proces frem mod EPX

1-30-76-4-25

Resumé

I juni kom den første delaftale om EPX og det fremtidige uddannelseslandskab. I delaftalen beskrives den kommende reformproces og de pejlemærker, som bliver retningsgivende for de omfattende, strukturelle ændringer, der kommer til at ske på ungdomsuddannelses-, enkeltfags- og voksenuddannelsesområdet.

I den kommende regionale proces foreslår administrationen at styrke den rolle, som Nordjysk Forum for Ungdomsuddannelser (NFU) spiller i dialogen og samarbejdet mellem skoler og Regionsråd. NFU vil være et naturligt forum til fælles drøftelse, dialog og input, og derfor er både NFU og dets formandskab centrale aktører i administrationens foreslåede procesorganisering. Processen vil blive tilpasset den overordnede plan, som BUVM offentliggør i efteråret.

Administrationen indstiller, at Udvalg for Regional Udvikling og Innovation godkender organiseringen og den regionale proces frem mod EPX, herunder overordnet mødeindhold for NFU-møde i oktober.

Sagsfremstilling

Aftalen om EPX

Den 18. februar 2025 indgik regeringen aftale med Socialistisk Folkeparti og Dansk Folkeparti om en ny en reform, der skal sikre etableringen af en ny erhvervs- og professionsrettet gymnasieuddannelse (EPX) fra 2030. I juni kom den første delaftale af EPX'en. Den omhandler den reformproces og de pejlemærker, som skal ligge til grund for en større strukturel omlægning af uddannelseslandskabet (bilag 1).

Hvad er EPX?

EPX er en 2-årig gymnasieuddannelse med mulighed for et års overbygning. Den 2-årige EPX giver adgang til erhvervsuddannelser og erhvervsakademiuddannelser, tre år giver adgang til alle professionsbacheloruddannelser, mens adgang til akademiske bacheloruddannelser på universitetet kræver efterfølgende supplering eller en udvidet fagpakke (op til seks måneder).

EPX kombinerer teori og praksis og giver de unge mere tid i et ungefællesskab inden de skal træffe beslutning om specifik uddannelse. EPX udskyder dermed det nuværende valg efter grundskolen mellem erhvervsuddannelse eller gymnasieuddannelse (bilag 2).

Hvad kommer EPX til at betyde for uddannelsesbilledet?

Reformen og indførelsen af EPX medfører en større strukturel omlægning af uddannelseslandskabet som vi kender det i dag (bilag 1 s. 4). Dels fordi EPX erstatter flere eksisterende uddannelser (10. kl., hf og GF1), dels fordi nogle uddannelsesinstitutioner fremover skal lægges sammen eller deles op for at understøtte bæredygtige og attraktive uddannelsesmuligheder tæt på de unges bopæl.

I større byer vil udbudsplaceringen tage hensyn til en balanceret elevsammensætning samt geografisk spredning af udbuddene inden for byområdet. Uden for de større byer vil der desuden blive taget hensyn til at understøtte geografisk udbud af gymnasieuddannelser og erhvervsuddannelser. (bilag 1)

De nuværende hf-enkeltfag erstattes af gymnasiale enkeltfag. Disse skal placeres ved udbydere, som også udbyder andre gymnasiale uddannelser eller hos institutioner, der fortrinsvist udbyder enkeltfag. Der sker yderligere ændringer i udbud af almene voksenuddannelser (avu, fvu og obu), så der også fremover er adgang til gode og bæredygtige voksenuddannelser i hele landet.

Regionsrådets rolle i den kommende proces

Den kommende proces bliver omfattende og byder på store forandringer for både ansøgere, den enkelte institution og for det samlede uddannelseslandskab. EPX medfører flere opgaver til regionerne – både i processen og når EPX er indført – flere af dem er myndighedsopgaver.

Børne- og Undervisningsministeren koordinerer den overordnede proces og igangsætter lokale processer, hvor de inddrager skoler og regioner. Regionerne bidrager til den statslige koordination i forlængelse af deres eksisterende opgaver på uddannelsesområdet. Herudover vil regionerne blive inddraget som høringspart i den lokale proces. BUVM har endnu ikke udarbejdet og offentliggjort processen i detaljer. Når den overordnede procesplan er klar, forventeligt i efteråret, justeres den regionale proces, hvor der er behov.

Regionerne vil fremover have ansvar for kapacitetsfastsættelse og elevfordeling på de gymnasiale uddannelser, herunder også EPX. De skal inddrages i ansøgninger om oprettelse eller nedlæggelse af uddannelsesudbud, godkende profilgymnasier og stå for de regionalt forankrede samarbejder, der afløser Gymnasiesamarbejdet.

Den nye reform ændrer således Regionsrådets rolle på ungdomsuddannelsesområdet mv. til primært at være funderet i myndighedsopgaver, mens udviklingsopgaver forventes at få en understøttende karakter.

Organisering af den kommende proces med udgangspunkt i NFU

I Nordjylland nedsatte man i 2022 Nordjysk Forum for Ungdomsuddannelser (NFU). I NFU mødes politikere og skoler på tværs af uddannelser og geografi og drøfter fælles udfordringer og nødvendige handlinger. Med NFU har Nordjylland således allerede taget første skridt i retning af de bredere fora, som også er en del af EPX-aftalen.

Administrationen foreslår at styrke NFU i processen frem mod indførelsen af EPX, da det er vigtigt med et fælles forum, hvor aktørerne kan drøfte de kommende forandringer og deres konsekvenser for det nordjyske uddannelseslandskab. Administrationen foreslår derfor, at NFU og formandskabet for NFU er centrale aktører i den foreslåede regionale procesorganisering (bilag 3).

I den foreslåede proces og organisering skal NFU bl.a. give input til en sammenhængende fortælling om det nordjyske uddannelseslandskab og sikre, at skolerne tager ejerskab. For at kunne inddrage NFU mere aktivt øges mødekadencen til to møder årligt.

Formandskabet for NFU er skrevet ind i procesorganiseringen som et reflekterende team med ca. 4 møder årligt. De sparrer med administrationen og formand for RUI om proces og organisering, resultat og evaluering, samt reflekterer over data og input fra interessenter.

På efterårets møde foreslår administrationen, at NFU drøfter oplægget til den kommende organisering, proces og roller – med fokus både på opgaven og samarbejdet. NFU giver input til en sammenhængende fortælling om det nordjyske uddannelseslandskab, som senere inddrages i arbejdet med Regionsrådets Uddannelsesplan 2026-2030, og de skal drøfte og videndele om inspirerende aktiviteter, der forbereder det nye uddannelseslandskab.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalg for Regional Udvikling og Innovation

1. Godkender organiseringen og den regionale proces frem mod EPX, herunder overordnet mødeindhold for NFU-møde i oktober.

Beslutning

Udvalg for Regional Udvikling og Innovation godkendte indstillingen.

Per Kjeldsen deltog ikke under sagens behandling.

Bilag

Pixi af Delaftale 1

Foreslået organisering og regional proces

Punkt 10: Godkendelse: Kontingent, BRN og NDEU, efter sundhedsreformen

1-33-76-291-24

Resumé

Som følge af sundhedsreformen beskæres Regional Udviklings (RU) opgaveportefølje, således at opgaver der knytter sig til den regionale udviklingsstrategi fra 1. januar 2026 ikke længere kan finansieres over RU's budget. Derfor kan Region Nordjylland (RN) heller ikke fortsat deltage i det erhvervspolitiske samarbejde med de nordjyske kommuner, Business Region North Denmark (BRN) på det hidtidige niveau, herunder hvad angår kontingentstørrelse. Tilsvarende gælder i forhold til RN's engagement i Norddanmarks EU-kontor (NDEU), hvor samarbejdet pr. januar 2026 udelukkende kan omfatte aktiviteter, der ligger inden for RU's fremtidige område samt hele sundhedsområdet. Fremtidigt kontingent til NDEU betales direkte til NDEU - ikke via BRN. Samlet foreslås kontingent til de to organisationer reduceret fra 9 kr. pr. indbygger i Nordjylland (ca. 5,4 mio. kr.) til omkring 4 kr./indbygger (omkring 2,4 mio. kr.).

Administrationen indstiller,

- at RN fremover udelukkende deltager i aktiviteter i BRN-sammenhæng, der ligger inden for RU's fremtidige portefølje, samt aktiviteter vedr. innovation på sundhedsområdet.
- at RN's kontingent reduceres fra 9 kr. til omkring 2 kr. pr. indbygger årligt, svarende til omkring 1,2 mio. kr.
- at den endelige fastlæggelse af kontingent sker i dialog med BRN
- at RN tilsvarende kun deltager i samarbejde med NDEU på områder, hvor RU fortsat har adgang, samt aktiviteter på sundhedsområdet
- at RN's kontingent til NDEU reduceres fra 4 kr. pr. indbygger til 2 kr. pr. indbygger, svarende til 1,2 mio. kr.
- at kontingent til BRN og NDEU, i alt omkring 2,4 mio. kr., som hidtil samfinansieres mellem RU og Sundhedsområdet.

Sagsfremstilling

Business Region North Denmark (BRN)

Med sundhedsreformen reduceres RN's mulighed for at deltage i det erhvervspolitiske samarbejde med BRN yderligere. Med erhvervsfremmereformen i 2018 blev RU afskåret fra at deltage i erhvervsfremmeaktiviteter, som var og er en stor del af BRN's portefølje - bortset fra området sundhedsinnovation - og med sundhedsreformen afskæres RU fra at deltage i aktiviteter, som hidtil har været indrammet af den regionale udviklingsstrategi, som bortfalder pr. januar 2026. Der vil fremover kun være mulighed for et erhvervspolitisk samarbejde med kommunerne på området sundhedsinnovation, samt evt. mobilitet, såfremt RU beholder dette område.

Aktuelt gennemføres i regi af erhvervsklyngen Danish Life Science Cluster et samarbejde med kommunerne om styrket implementering af innovative sundhedsløsninger på hospitaler og kommunale institutioner, hvor BRN har godkendt et treårigt projekt 2025-27 med en årlig støtte på 1 mio. kr. Finansiering for 2026-27 skal besluttes i efteråret 2025.

BRN-samarbejdet har gennem en årrække været et succesfuldt forum for dialog mellem RN og kommunerne med en bred dagsorden for interessevaretagelse og samarbejdsprojekter. Med sundhedsreformen bliver RN's andel af porteføljen væsentligt indsnævret og det er fortsat et åbent spørgsmål, i hvilket omfang de kommende sundhedsråd adresserer sundhedsinnovation.

Med nedlæggelse af Kontaktudvalget indsnævres RN's dialog med kommunerne yderligere.

Administrationen anbefaler på baggrund af ovenstående, at RN forbliver som medlem af BRN med et væsentligt reduceret kontingent på omkring 2 kr. pr. indbygger, således at projektet vedr. sundhedsinnovation og en andel af sekretariatet kan finansieres af midler fra Regionen. Det endelige beløb fastlægges i dialog med BRN.

Norddanmarks EU-kontor (NDEU)

Konsekvens af sundhedsreformen på RN's engagement i NDEU er tilsvarende: Fremover kan der udelukkende samarbejdes om aktiviteter, der knytter sig til RU's portefølje efter januar 2026 samt internationale aktiviteter vedr. sundhedsområdet. Det vurderes, at det fremtidige kontingent skal kunne dække et årsværk, beskæftiget med sundhedsinnovation mv. og i mindre omfang støtte til hjemtag af midler til RU's fremtidige områder, herunder råstoffer og jordforurening samt bidrag til NDEU's administration.

Det anbefales, at RN's fremtidige kontingent fastlægges på 2 kr. pr. indbygger, svarende til 1,2 mio. kr.

Det samlede kontingent til de to organisationer vil således fremover andrage omkring 2,4 mio. kr., finansieret af RU og sundhedsområdet (sidstnævnte med 1,6 mio. kr. i 2025).

Økonomi

Det samlede kontingent til BRN og NDEU vil pr. januar 2026 ligge på omkring 4 kr. pr. indbygger, svarende til omkring 2,4 mio. kr., finansieret som hidtil af RU og sundhedsområdet (1,6 mio. kr. i 2025).

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalg for Regional Udvikling og Innovation indstiller, at Forretningsudvalget og Regionsrådet:

1. Godkender at RN fremover udelukkende deltager i aktiviteter i BRN-sammenhæng, der ligger inden for RU's fremtidige portefølje, samt aktiviteter vedr. innovation på sundhedsområdet.
2. Godkender at RN's kontingent reduceres fra 9 kr. til omkring 2 kr. pr. indbygger årligt, svarende til 1,2 mio. kr.
3. Godkender at den endelige fastlæggelse af kontingent sker i dialog med BRN
4. Godkender at RN tilsvarende kun deltager i samarbejde med NDEU på områder, hvor RU fortsat har adgang, samt aktiviteter på sundhedsområdet
5. Godkender at RN's kontingent til NDEU reduceres fra 4 kr. pr. indbygger til 2 kr. pr. indbygger, svarende til 1,2 mio.kr.
6. Godkender at kontingent til BRN og NDEU som hidtil samfinansieres mellem RU og Sundhedsområdet.

Beslutning

Udvalg for Regional Udvikling og Innovation godkendte indstillingen.

Per Kjeldsen deltog ikke under sagens behandling.

Punkt 11: Godkendelse: Strategisk erhvervssamarbejde

1-33-70-1257-24

Resumé

I budgetaftale 2025 afsatte forligspartierne 350.000 kr. inden for rammerne af Regional Innovation Valley og Life Science City Aalborg til at undersøge mulighederne for at styrke indgåelse af strategiske erhvervssamarbejder på hospitalsområdet.

Administrationen foreslår at der gennemføres en proces i tre faser med inddragelse af ekstern konsulent: 1) Analyse af forudsætninger og potentialer for effektive partnerskaber, 2) Dialog og matchmaking mellem klinik og virksomheder og 3) Opbygning af portefølje af (nuværende og potentielle) partnerskaber

Det indstilles at udvalget godkender projektforslaget.

Fra administrationen deltager projektleder Gorm Simonsen under sagens behandling.

Sagsfremstilling

I budgetaftalen for 2025 blev det besluttet at undersøge mulighederne for etablering af strategisk erhvervssamarbejde inden for et større klinisk område, som kan drive både drift, forskning og udvikling i regionen. Initiativet skal tiltrække investeringer og virksomheder, som kan bidrage til at løse sundhedsvæsenets udfordringer og styrke regionens position som central aktør inden for sundhedsinnovation.

Administrationen har udarbejdet vedlagte projektforslag til udvalgets godkendelse.

I arbejdet med vedlagte projektforslag, herunder i dialog med konsulenthuset "not-a-box", er en række væsentlige forudsætninger for et succesfuldt erhvervssamarbejde blevet tydeliggjort. Det gælder blandt andet systematisk kortlægning af muligt match af kompetencer og kapacitet mellem den pågældende afdeling på hospitalet og virksomheden; fx vedr. ligestilling i forskningskapacitet. Dertil kommer velkendte barrierer inden for offentlig-privat innovation som forståelse og rammer for finansiering og (drifts-) økonomi.

Der lægger op til en proces i tre faser: 1) analyse af potentialer for effektive partnerskaber, 2) matchmaking mellem klinik og virksomhed og 3) opbygning af et system, der kan drive en længerevarende proces frem mod et strategisk partnerskab.

Der foreslås at de to første faser, analyse af potentialer og matchmaking fokuserer på specifikke fagområder, som ledelsen på Aalborg UH udpeger med henblik på at sikre klinisk relevans og mulighed for at gennemføre analysen samtidig med at flytning til Hospitalsbyen pågår.

Analysen og de indledende matchmaking aktiviteter foreslås gennemført af en ekstern konsulent. Sideløbende opbygges en portefølje af (potentielle) partnerskaber, som efterfølgende kan videreføre matchmaking aktiviteter og sikre indgåelse strategiske innovationspartnerskaber.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalg for Regional Udvikling og Innovation:

1. Godkender vedlagte projektforslag

Beslutning

Et flertal af Udvalg for Regional Udvikling og Innovation godkendte projektforslaget.

Gitte Bundgaard og Kim Edberg (Danmarksdemokraterne) kunne ikke gå ind for forslaget.

Per Kjeldsen deltog ikke under sagens behandling.

Bilag

Projektforslag Strategisk erhvervssamarbejde

Punkt 12: Orientering: Life Science City Aalborg

1-33-70-1257-24

Resumé

RN har stiftet partnerskabet Life Science City Aalborg (LSCA) sammen med Aalborg Universitet og Aalborg kommune med det formål at skabe et stærkt miljø for sundhedsinnovation i Aalborg øst, centreret omkring det nye universitetshospital. I foråret 2025 er Professionshøjskolen UCN indtrådt i fællesskabet og partnerne har aftalt at ansætte en projektleder (med base i Aalborg kommune) på en femårig kontrakt.

Til fremme af visionen om et stærkt økosystem for erhvervs- og vidensudvikling på sundhedsområdet skal partnerskabet særligt iværksætte initiativer inden for erhvervsudvikling og investering, vidensarbejdspladser og kvalificeret arbejdskraft, sundhedsinnovation og forskning og uddannelse.

Administrationen indstiller, at udvalget tager orienteringen til efterretning.

Projektleder Gorm Simonsen deltager under behandlingen af punktet.

Sagsfremstilling

Historik

Initiativet med henblik på udvikling af et levende innovationsmiljø i det østlige Aalborg omkring NAU startede med en henvendelse fra en privat lodsejer i 2018 og omfattede i en længere periode dialog med AAU vedr. samarbejde. Forslag til etablering af et partnerskab blev behandlet i RUI i juni 2023, og godkendt af Regionsrådet november 2023.

Den politiske styregruppe godkendte i juni 2024 partnerskabet får navnet Life Science City Aalborg med visionen om at "Life Science City Aalborg skal være det foretrukne miljø for udvikling, test og samarbejde inden for innovative digitale sundheds- og velfærdsteknologiske løsninger i Europa".

Ambitionen er at etablere et levende og attraktivt miljø i det østlige Aalborg, som fremmer bæredygtig udvikling inden for sundhed og trivsel, forskning og uddannelse samt erhvervsudvikling og investering. Life Science City Aalborg skal være drivende i at skabe gode rammer for innovationssamarbejder om digitale løsninger til fremtidens sundhedsvæsen, herunder at nye sundheds- og velfærdsteknologier kommer hurtigere fra idé til implementering og skalering.

Status

Partnerskabet er efterfølgende udvidet med deltagelse af UCN, og vil i første omgang sætte øget fokus på erhvervsudvikling. Tidligere analyser har påpeget behovet for at styrke life science erhvervet i Nordjylland, og skal f.eks. ses i lyset af indførelse af erhvervskandidater i universitetsreformen, som er en uddannelse, hvor den studerende er i sideløbende beskæftigelse under hele uddannelsen, hvilket yderligere styrker behovet at opbygge et større virksomhedsgrundlag.

Der tages løbende tages initiativer i området, som understøtter visionen bag Life Science City Aalborg. F.eks. er NOVI i færd med at bygge MEDIPARK i umiddelbar nærhed til Hospitalsbyen med henblik på udlejning af lokaler til sundhedsvirksomheder, private klinikker mv.

Region Nordjylland har særligt fokus på at aktiviteter, der gennemføres i regi af LSCA, bidrager til fremme af et mere lige og sammenhængende sundhedsvæsen, som også udtrykt i sundhedsreformen. Det gælder særligt:

1. Styrkelse af samarbejdsrelationer om sundhedsinnovation ift. RN's strategiske mål og styrker. Det kan f.eks. være partnerskaber med erhvervsvirksomheder om anvendelse af laboratorier, klinisk test samt digitalisering af sundhedsvæsenet herunder anvendelse af data og AI. Det hænger sammen med indsatsen for Strategiske erhvervsamarbejder jf. det foregående punkt;
2. Medvirke til udvikling af services, som ikke er RN's ansvar, men har betydning for patienter, pårørende, personale og partnere. Det kan f.eks. være tilbud til pårørende uden for hospitalet (mulighed for kontorplads, adspredelse mv.), som varetages af eksterne aktører;
3. Medvirke til udvikling af arealer omkring og i tilknytning til Hospitalsbyen. Det kan f.eks. være udvikling af koncept for eksternt finansierede faciliteter (bygninger mv. som allerede ses med Trygfondens Familiehus) eller helende haver ved Postgården.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalg for Regional Udvikling og Innovation:

1. Tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Udvalg for Regional Udvikling og Innovation tog orienteringen til efterretning.

Per Kjeldsen og Jens-Henrik Kirk deltog ikke under sagens behandling.

Punkt 13: Orientering

1-33-76-696-24

Beslutning

Under dette punkt orienterede Administrationen om dagsordenen for det kommende FVU-møde 9. oktober.

Udvalg for Regional Udvikling og Innovation tog orienteringen til efterretning.

Per Kjeldsen og Jens-Henrik Kirk deltog ikke under sagens behandling.

Punkt 14: Eventuelt

1-33-76-696-24

Beslutning

Intet under dette punkt.

Punkt 15: B-punkt: Orientering: Søgning og optag på de videregående uddannelser i Nordjylland

1-33-70-1086-24

Resumé

Hvert år præsenteres Regionsrådet for de nordjyske søge- og optagstal til de fire videregående uddannelsesinstitutioner: Aalborg Universitet (AAU), Professionshøjskolen University College Nordjylland (UCN), MARTEC samt Erhvervsakademi Dania. Denne orientering giver en kort status over de nationale tendenser, samt et indblik i de nordjyske tal. Herudover fokuseres der på STEM – og sproguddannelserne.

Det indstilles, at Udvalg for Regional Udvikling og Innovation indstiller, at Forretningsudvalget og Regionsrådet tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

De nationale tendenser

Søgetal

Den 5. juli 2025 udgav Uddannelses- og Forskningsministeriet årets søgetal, som beskriver antal ansøgere til de videregående uddannelser. Tallene viser at der i år har været 85.494 1. prioritetsansøgninger. Det er 356 flere end sidste år. Ansøgere har i gennemsnit søgt 2,7 prioriteter (antal uddannelser), hvor tallet i 2024 var 2,6.

Nationalt er der sket et mindre fald på 2 pct. i ansøgere til de velfærdsrettede professionsbacheloruddannelser, herunder sygeplejerske og socialrådgiver. Hertil ses der dog en stigning på 1 pct. i søgningen til pædagog og 3 pct. i søgningen til folkeskolelærer.

Blandt de 10 mest ansøgte uddannelser finder vi (sammenlignet med antal 1. prioritetsansøgninger i 2024):

- Pædagog, prof. bach. (4.225) ↓
- Civilingeniør, bach. (4.220) ↓
- Diplomingeniør, prof. bach. (4.024) ↑
- Erhvervsøkonomi, HA almen, bach. (3.841) ↑
- Sygeplejerske, prof. bach. (3.709) ↓
- Medicin, bach. (3.376) ↓
- Jura, bach. (2.843) ↑
- Folkeskolelærer, prof. bach. (2.628) ↑
- Finansøkonom, EA (2.623) ↑
- Psykologi, bach. (2.540) ↑

Optag

Den 28. juli 2025 blev tallene for årets optagelser på de videregående uddannelser offentliggjort. I 2025 er 59.957 blevet optaget. Heraf er 80 pct. optaget på deres 1. prioritet (81. pct. i 2024). Faldet i optag er primært på bacheloruddannelserne på universiteterne, der er faldet med 5 pct., mens erhvervsakademiuddannelserne er faldet med 1 pct., og professionsbacheloruddannelserne er steget med 1 pct. Samlet starter 28.750 på en bacheloruddannelse, 18.820 starter på en professionsbacheloruddannelse og 9.412 starter på en erhvervsakademiuddannelse.

Afviste kvalificerede ansøgere og ledige pladser

En afvist kvalificeret ansøger er en ansøger, der er kvalificeret til at blive optaget, men som ikke er blevet optaget, fordi der er flere ansøgere end studiepladser. Afviste kvalificerede ansøgere har mulighed for at søge ind på ledige studiepladser i efteroptagelse. I 2025 er 10.693 kvalificerede ansøgere afvist på alle deres søgte uddannelser. Antallet af afviste kvalificerede ansøgere er steget med 12 pct. sammenlignet med sidste år, hvilket svarer til 1.104 flere afviste kvalificerede ansøgere. Stigningen skal bl.a. ses lyset af, at et bredt flertal med universitetsreformen fra 2023 har besluttet, at tilgangen til bacheloruddannelserne fra sommeren 2025 skal reduceres for at skabe en bedre balance i tilgangen til de forskellige videregående uddannelsesniveauer.

Der er fortsat ledige pladser på en række uddannelsesudbud efter tildelingen af studiepladser til ansøgerne. Ud af 940 udbud har 497 ledige pladser, svarende til 17.655 studiepladser. Af dem er 146 erhvervsakademiuddannelser, 235 professionsbacheloruddannelser og 116 bacheloruddannelser.

STEM- og sproguddannelserne

Optagelsen på STEM- og it-uddannelserne er faldet med hhv. 1 pct. og 4 pct. sammenlignet med 2024. Dette adskiller sig fra de foregående år, hvor vi har set en stigning af ansøgere og optagne på STEM-uddannelser. Optaget er dog højere end i 2023 (+1 pct,

svarende til 217 flere optagede i 2025). Optagelsen på STEM-uddannelser udgør 15.500 personer, svarende til ca. 26 pct. af den samlede optagelse på de videregående uddannelser i 2025.

Optagelsen på sproguddannelserne er i år faldet med 19 pct. sammenlignet med sidste år. Faldet ses især på erhvervsøkonomi med erhvervsprog. Denne nedgang, er en forsættelse af et generelt faldende optag på sproguddannelserne de senere år. Siden 2021 er antallet af optagede i gennemsnit faldet med ca. 258 om året.

De nordjyske tendenser

I Nordjylland er 5.833 optaget på de fire videregående uddannelsesinstitutioner. Der ses en nedgang af optagede for tre af institutionerne; Aalborg Universitet, UCN og MARTEC, hvor kun optagelsen på Erhvervsakademi Dania er steget med 82 pct. fra 2024. Dette er en mærkbar fremgang, som er det højeste antal studerende siden 2021. På trods af MARTEC havde en betydelig stigning af studerende i 2024, er antallet faldet med 3 pct. i 2025, men hvor det dog stadig ligger højere end i 2023.

På tværs af de nordjyske videregående uddannelser er der fra 2024-2025 været en lille stigning i optagede på velfærdsuddannelserne. Dette gælder særligt for uddannelserne inden for den "hvide verden" (Bilag 1). Hertil er 1.548 startet på en STEM-uddannelse i 2025. Dette svarer til at STEM-uddannelserne udgør 27 pct. af det samlede optag.

UCN - University College Nordjylland

På UCN er 2.335 studerende blevet tilbudt en studieplads. Det er 80 færre studerende end i 2024.

De fem uddannelser med flest optagne er, pædagog, sygeplejerske, folkeskolelærer, finansøkonom og markedsøkonom. 31 pct. af de studerende på UCN vælger en uddannelse, som ligger inden for det sundhedsfaglige område. Dernæst følger det pædagogiske område og det økonomisk-merkantile område. Selvom en stor andel af de studerende på UCN vælger pædagog - og sygeplejerskeuddannelsen, ses der en fortsat nedgang i antal ansøgere og optagne. Begge uddannelser oplever et fald på omkring 20 studerende fra sidste år. (Bilag 1). Der er yderligere startet 459 på en STEM-uddannelse på UCN, som svarer til 19 pct. af det samlede optag.

AAU - Aalborg Universitet

På campus i Aalborg er 3.250 studerende blevet tilbudt en studieplads. Det er en nedgang på 17 studerende i forhold til sidste år. De fem uddannelser med flest optagne er, civilingeniør, erhvervsøkonomi, medicin, socialrådgiver og psykologi. I år har AAU kunnet tilbyde flere studiepladser på sundhedsområdet, bla. pga. flere pladser på medicin. Der har i år været stor interesse for uddannelsen i medicin, mens der også har været en stor interesse for og kan tilbydes flere pladser på uddannelserne Medicin med industriel specialisering og Sundhedsteknologi. Der var 1.848 ansøgere til de 249 udbudte pladser på medicin. Samlet set bidrager det øgede optag på medicin til en stigning på 22,1 pct. af tilbudte studiepladser på sundhedsområdet. Der er på AAU blevet optaget 975 på en STEM-uddannelse i 2025, som svarer til 30 pct. af det samlede optag på Aalborg Universitet.

MARTEC

På MARTEC i Frederikshavn udbydes en række maritime uddannelser. Regionen overvåger de tre professionsbacheloruddannelser; maskinmester, skibsfører samt uddannelsen til skibsteknik og marin konstruktion. I 2025 ses et mindre fald i antal studerende fra 137 til 131. Heraf er 114 startet på en STEM-uddannelse, som svarer til 87 pct. af det samlede optag.

Særligt positivt er det også, at afdelingen i Thisted fastholder antallet fra 2024 på maskinmesteruddannelsen (6 studerende).

I september 2025 slår MARTEC & DTU for første gang dørene op til en ny fælles Skibsingeniøruddannelse i både Frederikshavn og Lyngby. Baggrunden for samarbejdet er en markant og stigende efterspørgsel efter skibsingeniører. Skibsingeniøruddannelsen i Frederikshavn har fået fornyet relevans, nu hvor Danmark selv skal bygge fremtidens skibe til Søværnet. Det er en opgave, der kalder på dedikerede og dygtige unge med lyst og evne til at designe fremtidens danske flåde. Der er fortsat ledige pladser.

Erhvervsakademi Dania

På adressen i Hobro opleves en stigning i antal af studerende. I 2024 var antallet 64, mens det i år er 117. En fremgang på 82 pct. Det er særligt uddannelsen som logistikøkonom, som markant har forøget deres optag fra 12 til 50 studerende. Dette kan blandt andet skyldes at Dania fra sommeren 2025 tilbyder uddannelsen som en online uddannelse med base i Hobro.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalg for Regional Udvikling og Innovation indstiller, at Forretningsudvalget og Regionsrådet:

1. Tager orienteringen til efterretning

Beslutning

Udvalg for Regional Udvikling og Innovation tog orienteringen til efterretning.

Per Kjeldsen deltog ikke under sagens behandling.

Bilag

Notat om søgning og optag på de videregående uddannelser i Nordjylland 2025

Punkt 16: B-punkt: Orientering: Emner til kommende møder i Udvalg for Regional Udvikling (fast punkt)

1-33-76-696-24

Resumé

I det vedhæftede bilag orienteres Udvalg for Regional Udvikling og Innovation om emner til kommende udvalgmøder. Udvalget bedes tage orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

På udvalgmødet 9. januar 2023 behandlede Udvalg for Regional Udvikling og Innovation et vejledende årshjul for udvalget. Udvalget besluttede, at årshjulet fremover skal på udvalgets dagsordener som et fast B-punkt.

Årshjulet udarbejdes af administrationen for at skabe overblik og fremdrift i udvalgets arbejde, og beskriver, hvornår sager forventes at skulle behandles politisk i udvalget og er et dynamisk dokument, som løbende opdateres af administrationen. Erfaringen viser desuden, at der i løbet af året opstår aktuelle sager. Årshjulet er vedlagt som bilag.

Udvalgsmedlemmer kan under dette dagsordenspunkt - eller under punktet "Eventuelt" - tilkendegive ønsker til kommende dagsordenspunkter.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalg for Regional Udvikling og Innovation

1. tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Udvalg for Regional Udvikling og Innovation tog orienteringen til efterretning.

Per Kjeldsen deltog ikke under sagens behandling.

Bilag

Oversigt over emner til RUI 2025 - dynamisk årshjul pr. 02.09.2025

Punkt 17: Underskrift af mødeprotokol

1-33-76-696-24

Indstilling

Udvalgets medlemmer skal godkende mødeprotokollen.

Godkend elektronisk ved at trykke på Godkend.